

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

РЕЦЕНЗИЯ

От: доц. д.ик.н. Георги Чанков Георгиев
УНСС;

Научна специалност: „Икономика и управление (Икономика на транспорта)“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор по икономика“** по научна специалност „Икономика и управление (Икономика на транспорта)“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд: **Калинка Емилова Боянова**

Тема на дисертационния труд: **„Насоки за подобряване управлението на транспортни проекти“**

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 101/18.01.2021 на Зам. Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът е представил за обсъждане дисертационния си труд в Катедра "Икономика на транспорта и енергетиката" в УНСС съгласно чл.39 от ППЗРАСРБ. Разкриването на процедурата по защита на дисертационния труд е извършено на основание: решения на КС (Протокол № 006/07.01.2021)/ФС (Протокол № 12/12.01.20121).

Калинка Боянова има магистърска степен по икономика от Университета за Национално и Световно Стопанство. Има голям професионален опит като експерт в областта на образователните и научни проекти, финансирани със средства от Европейския съюз. Заемала е ръководни длъжности в

Центъра за развитие на човешките ресурси, София. Автор е на 5 научни публикации – статии и доклади от конференции. Владее на много високо равнище английски език.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е структуриран в увод, три глави и заключение, с използвана богата литература и широк кръг от приложения. Основното „тяло“ на труда е в обем от 215 стр., към които са добавени 55 фигури и 13 таблици. Отделните части на труда са добре балансирани в обемно отношение и са насочени към последователна реализация на основните цели на изследването.

Концептуалната рамка на дисертационния труд е заложена в неговия увод. Оценката ми за нея е висока, а основанията за такава оценка са:

- Убедително са представени аргументи за актуалността на проблема по промяна в подхода към управлението на големи инфраструктурни проекти в търсене на модел на развитие, който да предложи подходяща специализация на България, основана на географското положение.
- Прецизно и подробно са дефинирани целите на изследването и произтичащи от тях конкретни задачи; правилно са определени обектът и предметът на дисертационното изследване.
- Ясно е дефинирана изследователска теза в дисертационния труд, заедно с работната хипотеза, в съответствие със заглавието.

Обобщено може да се посочи, че концептуалната рамка, въведена в увода представлява много добра основа за разработване на тази значима в както в научно, така и в приложно отношение проблематика.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати в областта на общата методология, теорията на управлението и управлението на проекти в частност. Формулиран и прецизиран е комплексен теоретичен подход, основан на системния, приложим към изследването на икономическите процеси, в т.ч. в областта на логистиката. Този комплексен подходът отчита опита от досегашното прилагане на свързани помежду си традиционни подходи. Включени са слабо използвани в България практико-приложни теории. Подчертана е ролята на политическите фактори като обикновено пренебрегвана група фактори при осъществяване на големи инфраструктурни проекти.

Полезността на горния резултат се изразява и в това, че създаденият

методически подход се отличава с практическа приложимост при анализа на по-обща икономически процеси и начинания, като приложението му може да излиза извън самоналожените от автора ограничения.

След обстоен теоретичен синтез авторът предлага в труда изчистени дефиниции за понятията „проект“, „управленски модел“, „политически риск“. Прецизирани са и другите понятия, използвани в хода на управлението на проекти. Определени и анализирани са главните фактори, предопределящи успеха или неуспеха при това управление. В допълнение е разработена оригинална методика за експертна оценка на енергийната сигурност в България.

Съществен резултат се съдържа в предложението от автора за анализирани на транспортните проекти на две равнища:

- абстрактно-теоретично като елемент от авторския комплексен теоретичен подход;
- практико-приложно с оценка на значението на енергийните и транспортните фактори при осъществяването на конкретни проекти, ангажиращи България.

Новост представлява концептуалното виждане на автора за ролята на стратегическия проект „Един пояс – Един път“ като инфраструктурна основа на новата система на международните отношения, синтезираща по оптимален начин логистично-транспортни възможности за стабилизация и икономическо развитие на България.

Полезен научен резултат са:

анализът на прехода от бюрократичен към ограничен управленски модели;

- оценката на въздействието на трите групи фактори при (не)осъществяването на големи транспортни проекти, в т.ч. „Син поток“, газов хъб „Балкан“ и „Балкански поток“;
- очертаването на жизнеспособен модел на Черноморска свободна икономическа зона с оглед пълноценно използване на възможностите, които разкрива проектът „Един пояс - един път“ на Балканския полуостров.

По същество обобщените в рецензията резултати от дисертационното изследване са индикация за приносите (научни и научно-приложни) в труда. Те са основание за извода, че става дума за задълбочено изследване, което обогатява науката и практиката в областта на управлението на проекти, успешно изпълнява поставените пред него задачи и осигурява постигане на основните цели на дисертационния труд.

Съдържанието на труда дава пълно основание за извод, че авторката не

само добре познава актуалната научна литература, коректно и успешно анализира широк кръг източници по разглежданата проблематика, но и обогатява и доразвива важни нейни теоретични аспекти.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В автореферата на труда Калинка Боянова е представила собственото си виждане за съдържателните се в дисертационното изследване приноси, които оценявам като реални нейни постижения. В рецензията оценявам от моя гледна точка приносите в дисертационния труд.

А. Научни приноси

Налице са доказателствени факти за приноси от теоретичен характер, а именно:

1. Формулиран и прецизиран е комплексен системен подход при анализа на сложни икономически начинания.
2. Анализирани са промяната в идейната макросреда/парадигма в областта на управлението, предполагаща задаване на нови насоки в конкретната област.
3. Разкрити са значими връзки и зависимости между икономически, технологични и политически фактори, влияещи върху реализацията на транспортни проекти.

Б. Научно-приложни приноси

1. Анализирани са китайският проект „ЕПЕП“ и транспортните проекти „Син поток“, „Южен поток“ и „Балкански поток“ като основа за преосмислянето на досегашния управленски модел, пренебрегващ политическите фактори и политическия риск.
2. Предложен е авторски модел за използване на благоприятното географско положение на страната ни - Черноморска свободна икономическа зона, основана на регионално сътрудничество в контекста на глобалното сътрудничество ЕС –Китай.

С оглед написаното дотук оценката за формулираните от автора претенции за приноси е както следва:

1. «Формулиран и прецизиран е приложим за нуждите на управлението на транспортни проекти комплексен подход, основан на системния, в съчетание с конкретни практико-приложни теории.» - частично основателна (най-вече надграждане над вече публикувани модели)

2. «Анализирани са смяната на парадигмата, в която се развива управленската теория, в т.ч. управлението на проекти. Предложено е

съчетание от „бюрократичен“ и „органичен“ модели.» – частично основателна (не са отразени някои нови тенденции след наблюденията на Тофлър/Питър/Уотърман)

3. *«Изтъкнато е значението на политическите фактори при управлението на транспортни проекти като част от комплексния риск, включващ обичайните технологически и икономически рискове. Управлението на транспортни проекти като теория и практика е разширено и в посока свързаните области геоикономика и геополитика. Разширена и задълбочена е етимологията на ключови понятия, свързани с този интердисциплинарен подход.»* - основателна.

4. *«Анализиран е китайският проект „ЕПЕП“ като потенциална инфраструктурна основа на новата система на международните отношения и възможностите, които той разкрива пред ЕС и България в частност.»* - частично основателна (приносът донякъде се губи сред множеството публикации по тази тема напоследък).

5. *«Анализиран е комплексът от фактори, определящ съдбата на важни транспортни проекти, засягащи България – „Син поток“, „Южен поток“, „Балкански поток“. На основата на изводите от неуспехите при тези начинания е предложен авторски модел за използване на благоприятното географско положение на страната ни - Черноморска свободна икономическа зона, основана на регионално сътрудничество в контекста на глобалното сътрудничество ЕС –Китай.»* - основателна.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Отделни части от дисертационния труд вече са публикувани в научни изследвания студии, статии и доклади на конференции, в т.ч. в приложените тук публикации:

1. Доклад в издание „Мобилност в един свързан свят“, на тема: “Добри практики при управлението на транспортни проекти“ - издание УНСС, София 2017;

2. Статия в списание Journal of Balkan Ecology, на тема „Good Policies and Tools in Management of Environmental Projects“, София 2018г. Списанието е реферирано в световната база данни Thompson Reuters;

3. Статия в списание „Vanguard Scientific Instruments in Management“, на тема „The influence of technical, economic and political factors on energy projects in Bulgaria“, София, 2020;

4. Статия в списание „Vanguard Scientific Instruments in Management“, на тема „Factors determining the construction of the Nicaraguan canal“, София, 2020;

5. Доклад в издание „Транспортна свързаност 2020“, на тема „Методика за експертна оценка на енергийната сигурност в България при управление на транспортни проекти“ издание УНСС, София 2021;

Посочените публикации показват достатъчна предварителна подготовка на автора по проблематиката, застъпена в дисертацията, в т.ч. както познания в областта на управлението на проекти, така и по конкретни транспортни начинания.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът, в обем от 43 стр., коректно и реално отразява главните моменти от съдържанието на дисертационния труд. Неговото структуриране и стил на изложение удовлетворяват изискванията за синтезирано представяне на дисертационното изследване.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Сложната интердисциплинарна същност на обекта и предмета на дисертационното изследване е предизвикателство към традиционните изследователски подходи и е основа за дебат по някои от формулираните оценки и изводи.

С оглед сложността на задачата трудностите при решаването ѝ са неизбежни. Подредбата в изложението би могла да бъде по-убедителна. Точки 2., 3. и 4. от Първа глава се свързват по-добре с т. 4 във Втора глава. Общите приложни теории в първите две глави също биха могли да бъдат обединени, така че в случая материалът би бил по-добре структуриран в четири самостоятелни части, с по-ясно открояване на обща и конкретна теоретико-методологическа част, понятиен апарат и дефиниции, приложни теории и наблюдения и практическа част.

Връзката между геоикономическите и геополитическите анализи и особеностите в мениджмънта на проекти също би могла да бъде по-ясно очертана.

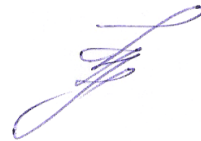
Независимо от тези бележки оценявам високо изследователските резултати в настоящия дисертационен труд и формулирам следния въпрос към дисертанта, които са насочени към практико-приложната част на дисертацията:

1. Предвид богатият Ви професионален опит как оценявате тежестта на политическия фактор при управлението на проекти в България, в т.ч. при научните и образователните?

Препоръка: дисертационното изследване обхваща анализи, изводи и оценки, които засягат ключови проблеми в управлението на проекти, в т.ч. такива, които с поледиците си влияят пряко върху всекидневието. От тези позиции препоръчвам да се публикува дисертационният труд (или определени части от него според подбора на автора селекция) с цел да се популяризират резултатите от изследването и да се активира дебат около предложените в него нови насоки.

8. Заключение

Въз основа на посочените анализи и оценки за дисертационния труд и откритите изследователски приноси, трябва да се направи изводът, че дисертацията съответства на критериите за придобиване на научна степен „доктор по икономика”, а научната продукция на Калинка Боянова отговаря на процедурните изисквания, посочени в ЗРАСРБ и Правилника за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научни степени в УНСС. Убедено препоръчвам научното жури да гласува за присъждане на образователната и научна степен „доктор ” на Калинка Боянова по научна специалност „Икономика и управление (Икономика на транспорта)“ в Университет за национално и световно стопанство.

15.02.2021 / София

доц. д.ик.н. Георги Чанков